

АД „ КОМУНАЛНО “ ТРЕБИЊЕ

БРОЈ : 131 /2021

Датум : 28.02.2021.г.

Извјештај о пословању по Завршном рачуну за 2020. годину

АД „ Комунално “Требиње је по Завршном рачуну за 2020. годину остварило позитиван резултат у пословању у износу од : 109.701 КМ.

*

У наставку извјештаја дајемо табеларни преглед пословања по Завршном рачуну за 2020. годину.

ПОЗИЦИЈА	ИЗНОС		Индекс 2:3
	Текућа година 01.01.- 31.12.2020.	Претходна година 01.01.- 31.12.2019.	
1	2	3	4
ГРУПА 61			
1. Приходи од вршења услуга, од тога :			
1.1. одржавање град.депоније „ Ободина“- по тендеру,	45.131	47.287	095
1.2. азил за псе- по тендеру,	28.205	22.955	123
1.3. чистоћа – по тендеру,	219.759	188.579	116
1.4. зеленило – по тендеру,	136.751	136.745	100
Свега приходи по Тендеру Града	429.846	395.566	109
1.5. прих.од врш.услуга			

одвоза комун. отпада-установама на буџету Града и Републике (61)/(62 установе) и ад, доо (265)/(258 корисника),	693.146	646.781	107
1.6. прих.од врш.услуга одвоза комун.отпада(стр, сур, сзтр и други с.п. (351)/(346-корисника),	125.688	138.761	091
1.7. приходи од домаћинства(8454)/ (8358 кор.) и(1417)/ 1507 корисника полуг.такси),	870.988	862.885	101
1.8. приходи од вршења погребних услуга (гробнице, гроб. мјеста и сл.) ,	166.177	87.022	191
1.9. приходи од пијачних услуга и јавног WC ,	49.025	62.340	079
1.10. приходи од одржавања зеленила и других послова блиских регистр. дјелатности - по наруџби ,	79.230	33.524	236
1.11. приходи од фактурисања утрошка ел.енерг.на објекту „ Гараже“ и приходи од продаје папира	3.577	3.156	113
СВЕГА / ГРУПА 61 /:	2.417.677	2.230.035	108
ГРУПА 65			
2.Остали пословни приходи, од тога .:	146.200	78.766	186
2.1. приходи по основу даровнице специјалног теретног возила и контејнера (разграничени приходи)	2.555	34.364	007

2.2. приходи по основу помоћи од стране појединаца усљед невремена	-	1.600	-
2.3. приход од Завода за запошљавање приправника према Пројекту Завода за запошљавање ,	5.850	9.779	060
2.4. приходи од Фонда здравства - рефундација боловања,	17.037	10.147	168
2.5. приходи од Фонда дјечије заштите- рефундација породилског боловања,	10.758	22.876	047
2.6. Приходи од Фонда за екологију по Пројекту“ за љепше и чистије Требиње“	110.000	-	-
СВЕГА / ГРУПА 65 / :	146.200	78.766	186
УКУПНИ ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ (ГР. 61 + ГР.65)	2.563.877	2.308.801	111
2. ГРУПА 66 ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ- од тога :	6.483	9.112	071
2.1.1- приходи од камата на депозите ,	248		-
2.1.2 приходи од одобреног попушта по уговору о набавци горива,	6.235	9.112	068
3. ГРУПА 67 ОСТАЛИ ПРИХОДИ	32.643	111.532	029
3.1. добици од продаје			

контејнера и другог материјала,и вишкови по попису	10.631	37.305	028
3.2. приходи од наплаћених отписаних потраживања из ранијег периода,	5.361	24.392	022
3.3. приходи од укидања неискоришћених резервисања,	-	-	-
3.4. приходи од наплаћених такси и судских трошкова по тужбама и рата за мобилне телефоне и приходи од зат.камата	10.901	49.835	022
	5.750	-	-
I /УКУПНИ ПРИХОДИ / 1 + 2 + 3 /	2603.003	2.429.445	107
1. ПОСЛОВНИ РАСХОДИ Гр. 50 + Гр.51+ Гр. 52 + Гр. 53 + Гр. 54 + Гр. 55	2.402.842	2.336.024	103
Гр.51 Трошкови материјала, готива и ел.енергије Од тога :	360.470	368.956	098
1.1. трошкови материјала , рез.диј., садни мат. и канц.мат.,	186.008	164.027	113
1.2. трошкови горива ,	161.485	190.737	085
1.3. трошкови елек.енергије,	12.977	14.192	091
ГР. 52 трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи од тога :	1.622.532	1.648.366	098
1.4. трошкови бруто			

зарада и бруто накнада,	1.548.135	1.562.308	099
1.5. примања чланова Управног одбора,	6.944	11.940	058
1.6. остали лич.расходи по гранском колек.уговору- отпремнине,	6.211	-	-
1.7. разне помоћи у складу са прописима о раду,	3.844	14.376	027
1.8. трошкови дневница и путних трошкова ,	1.255	2.401	052
1.9. трошкови превоза на посао и са посла,	20.325	21.585	094
1.10. накнада регреса по колек.уговору,	31.994	33.997	094
1.11. остале накнаде - за рођење дјетета и друга примања радника,	3.824	1.760	217
ГР. 53 трошкови произ.услуга, од тога :	223.198	141.142	158
1.12. трошкови на изради еко острва и радови у гробљу,	52.101	50.474	103
1.13. трошкови птт услуга	28.909	17.494	165
1.14. трошкови транспорта, равнања депоније и рада ауто дизалице ,	23.644	10.832	218
1.15. трошкови текућег и инвес.одржавања опреме и одржавање инфор.система,	70.299	20.869	337
1.16. трош. закупнине,	7.243	7.743	093
1.17. трош.рекл. и пропаганде,	7.881	12.252	064

1.18.уговор о дјелу са физ.лицима,	29.789	13.969	213
1.19.трош.комун. услуга	1.539	5.563	028
1.20.трош.заштите на раду,	1.200	1.946	062
1.21. трошкови штампања рачуна,	593	-	-
ГР. 54 трошкови амортизације и резервисања	122.373	96.843	126
1.22. трошкови амортизације,	122.373	96.843	126
ГР. 55 нематеријални трошкови, од тога :	54.771	67.585	081
1.23. трошкови ревизије фин.извјештаја ,	3.000	3.000	100
1.24.трош.адвок.услуга,	1.247	630	198
1.25.трошкови струч.усавршавања, семинари и стручне радионице,	580	1.168	050
1.26.трошковуи одржавања рачунара и израда нових рачунарских програма, за ПЈ Гробље и израда уговора са домаћинствима за Правну службу,	4.290	6.884	062
1.27.технички преглед возила и услуге на одржавању опреме за чистоћу,	5.401	9.098	059
1.28 .трошкови репрезентације ,	8.835	6.939	127
1.29. трошкови премије осигурања лица и опреме,	10.560	9.505	111
1.30.трошкови платног	8.387	4.629	181

промета,			
1.31. трошкови чланарина коморама,	1.096	1.142	096
1.32. трошкови огласа у новинама и претплата на стручну литературу,	1.180	4.523	026
1.33. трошкови такси по тужбама и друге админ.таксе,	8.359	12.687	066
1.34. други немат.трошкови-награде за уређење балкона и других зел.површина, и друге акције на уређењу Града,	1.836	7.380	025
ГР. 55	12.713	11.537	110
трошкови пореза , од тога:			
1.35. порез на имовину,	291	291	100
1.36. накнада за шуме и прот.пож.заштиту,	2.591	2.624	099
1.37. комунална и републичка такса,	900	900	100
1.38. комунална накнада по Рјешењу Града,	201	201	100
1.39. трошкови регистрације возила ,	7.701	6.488	119
1.40. накнада за воде,	1.029	1.033	099
1.41. допринос за запошљавање и профес.рехаб.инвалида,	1.580	1.595	099
1.42. допринос за солидарност Граду-услѣд пандемије вируса „ корона „	5.205	-	-
трошкови доприноса : 1.41+1.42	6.785	1.595	425
2.			
ГРУПА 56	14.868	7.188	207
ФИНАНСИЈСКИ			

РАСХОДИ			
1.43. расходи камата по кредиту, негат.курсне разл. и сл.,	14.868	7.188	207
3. ГРУПА 57 ОСТАЛИ РАСХОДИ, од тога :	67.347	41.331	163
1.44. расходи по основу исправке вриједности сумњивих и спор.потраживања,	41.949	5.632	745
1.45. расходи по основу директног отписа потраживања	16.891	6.388	264
1.46. расходи по основу издвајања за хуманитарне , културне и спортске активности,	2.600	9.050	029
1.47. трошкови судск. спорова,	-	-	
1.48. губици по основу продаје и расходовања некретнина и опреме,	770	8.921	009
1.49. остали расходи периода настали доласком делег. из окружења за снимање градске депоније и други ванр.расходи	5.137	11.340	045
II / УКУПНИ РАСХОДИ / 1 + 2 + 3 /	2.485.057	2.384.543	104
III/ Добитак прије опорезивања I минус II	117.946	44.902	263
IV / Текући порез на добит	8.245	-	-

V/ НЕТО ДОБИТАК /III минус IV/	109.701	44.902	244
VI/ НЕТО ДОБИТ ИЗ КАПИТАЛА /РЕВ.РЕЗЕРВЕ/		-	-
УКУПАН НЕТО ДОБИТАК / V+VI /	109.701	44.902	244
Број запослених	82,00	81,00	101

Из прегледа се види да су Укупни приходи (2.603.003 КМ) већи за 7 % у односу на исти период прошле године (2.429.445 КМ) , (индекс 107).

Укупни приходи (2.603.003 КМ) дијеле се на :

- Пословне приходе (2.563.877 КМ);
- Финансијске приходе (6.483 КМ) и
- Остале приходе (32.643 КМ).
- **Пословни приходи (2.563.877 КМ)** , са индексом од (111) , већи су у односу на исти период прошле године (2.308.801 КМ). Ови приходи су најважнији у пословању нашег Друштва јер су настали као резултат обављања послова за које смо регистровани , а то су :
 - сакупљање, одвоз и депоновање комуналног и другог отпада на градску депонију „ Ободина “;
 - одржавање чистоће и зеленила на јавним површинама, према објављеном тендеру ;
 - пружање пијачних услуга ; постављање и резервације пијачних столова и наплата пјацарине и услуга јавног WC ;
 - пружање погребних услуга (продаја готових гробница, израда преклопница и издавање локација за изградњу гробница , наплата накнаде за одржавање гробних мјеста) , као и
 - сви други послови по наруџби који су блиски регистрованој дјелатности.

Корисници наших услуга су :

- Установе (републичке и општинске);

- Акционарска друштва са већинским капиталом Града, као и остала а.д. и д.о.о. (друштва ограничене одговорности) ;
- Самостални предузетници (стр, сур и други с.п.) и
- Домаћинства на ширем подручју Града Требиња.

На **Цјеновник услуга** за наше кориснике сагласност је дао Начелник, односно Градоначелник Града, и то :

- Закључком број : 11-370-10/09 од 10.02.2009.г. за домаћинства ;
- Закључком број : 11-370-10-1/09 од 15.05.2009. године за установе, а.д. и д.о.о.и
- Закључком број : 11-370-29/04 од 20.05.2004. године за самосталне предузетнике.

Из табеле се види да су неки приходи виши, а неки нижи у односу на исти период прошле године.

У 2020.години, учествовали смо са својим понудама на тендеру, објављеном од стране надлежне службе Града, за одржавање чистоће, депоније и азила, са једне стране , и на тендеру за одржавање јавних зелених површина и градског зеленила, са друге стране.

Изабрани смо као најповољнији понуђач по основу оба тендера, и после је дошло до закључивања уговора.

Са Градом је 01.04.2020.г. закључен **Уговор број : 11-404-3-8/20** , који се односи на одржавање чистоће јавних површина, депоније и азила за цијелу 2020.г. у износу од : **= 293.132,12 КМ без ПДВ-а или = 342.964,58 КМ са ПДВ-ом, и то :**

- За Чистоћу : = 230.717,08 КМ без ПДВ-а или : = 269.938,98 КМ са ПДВ-ом ;
- За Депонију : = 34.210,00 КМ без ПДВ-а или : = 40.025,70 КМ са ПДВ-ом ;
- За Азил : = 28.205,04 КМ без ПДВ-а или : = 32.999,90 КМ са ПДВ-ом .

Закључен је 18.03.2020. г. и **Уговор број : 11-404-2-8/20** , а односи се на одржавање јавних зелених површина и градског зеленила за цијелу 2020. годину, у износу од :

= 136.751,87 КМ без ПДВ-а или : = 159.999,69 КМ са ПДВ-ом.

Да резимирамо, укупно одобрена средства из буџета Града по основу оба тендера су износила : **= 429.883,99 КМ без ПДВ-а или : = 502.964,27 КМ са ПДВ-ом, и то :**

- **За Чистоћу, Депонију и Азил : = 293.132,12 КМ без ПДВ- а и**
- **За Зеленило : = 136.751,87 КМ без ПДВ-а .**

- **Дакле, пословни приходи (2.563.877 KM)** учествују са процентом од **98 %** у укупним приходима Друштва (**2.603.003 KM**), **што је позитивно**. У пословању нашег Друштва , ставка пословних прихода је најважнија да би се обезбиједио континуитет у пословању и смањили пословни ризици, који могу угрозити постојаност Друштва. Тенденција Менаџмента Друштва је да се повећавају пословни приходи кроз проналажење нових пословних аранжмана , чиме би се повећало фактурисање услуга, а наплатом тих услуга дошло би до прилива новчаних средстава
- Друга значајна ставка у укупним приходима су „ **финансијски и остали приходи, у износу од : (6.483 KM + 32.643 KM = 39.126 KM)**, учествују са процентом од **2 %** у укупним приходима Друштва.

*

Из табеле се види да су :

- **Укупни расходи (2.485.057 KM)** за **4 % већи** у односу на исти период прошле године (**2.384.543 KM**), индекс (104).
- И они се дијеле на : пословне расходе , финансијске расходе и остале расходе.
- **Пословни расходи (2.402.842 KM)** су за **3 % виши** у односу на 2019. годину(**2.336.024 KM**) .

Из прегледа се види раст или пад појединих расхода.

Укупни пословни расходи / 2.402.842 KM / учествују са процентом од **97 %** у укупним расходима.

У овом периоду **пословни приходи / 2.563.877 KM /** су били виши од пословних расхода / **2.402.842 KM /** за **161.035 KM**, или индекс **/107/**, а разлог је :

- у повећаном обиму активности у одржавању чистоће и зеленила у току 2020. године , што је имало за посљедицу повећање фактурисаних прихода ;
- дошло је до извјесног повећања фактурисања наших услуга категорији домаћинства ;
- почетком новембра 2020.г. добили смо средстава од 110.000,00 KM од стране Фонда за екологију на име суфинансирања бесповратних средстава на наш пројекат из 2019. године , под називом „ **за љепше и чистије Требиње** “.
- Учествовали смо у акцијама око уређења „ **Ћатовића крака** “, као и у осмишљавању и дјелимичној реализацији око озелењавања површина око Олимпијског базена.

Уштедама у трошковима и повећањем фактурисања наших услуга у наредном периоду, пословање може да достигне задовољавајући проценат економичности у пословању од 1 % или више.

Финансијски и Остали расходи, у износу од **82.215** виши су у односу на прошлу годину (48.519 КМ) за индекс од /169/.

Што се тиче пословног резултата од **109.701 КМ**, наше Друштво може бити задовољно. Међутим, потребно је стално праћење трошкова пословања и проводити уштеде, гдје је то могуће, радити на повећању обима послова, као и на наплати наших потраживања. То је приоритет и на томе треба истрајати како би се позитивно пословало.

Успјешност пословања сваког привредног субјекта мјери се показатељима: продуктивности, економичности и рентабилности.

Продуктивност, као однос остварених пословних прихода(2.563.877 КМ) и утрошеног рада (1.622.532 КМ) , износила је **1,58**, дакле задовољавајућа. Дјелатност нашег Друштва захтијева повећан број радне снаге, која обавља углавном мануелне послове, уз помоћ одговарајуће опреме и механизације. Посједујемо 18 радних и једно путничко возило. Уз свако специјално возило потребна су најмање 3 радника, да би се процес вршења сакупљања, одвоза и одлагања комуналног отпада благовремено извршавао. Овим показатељем се правдају трошкови обрачунатих бруто зарада у послованих.

Економичност, као однос укупних пословних прихода(2.563.877 КМ) , и укупних пословних расхода (2.402.842 КМ) , износила је **1,07**. Треба тежити да тај коефицијент буде 1 или више од 1, што је у нашем пословању евидентно . Успјешност у пословању се може постићи прављењем плана уштеда на појединим позицијама трошкова , или повећати послове , односно фактурисање. Тежиште пословања у овом периоду било је на одржавању производног процеса у нормали због посљедица корона вируса. У периоду од 17.03. до 11.05.2020. радило се са редукованим особљем. Зараде су биле умањене извјестан период. Инвестирање у опрему је настављено након укидања ванредног стања . Возни парк је у релативно лошем стању, тако да су неопходне или сталне поправке или куповина нових. Стручно особље у ПЈ „Механизација“ је у току 2020. године обилазило поједине фирме из ближег и даљег окружења у потрази за специјалним возилима и другом опремом , која би замијенила постојећу механизацију.

Рентабилност , као однос пословног резултата (109.701 КМ) и властитог капитала (970.212 КМ) је била **11,31**, дакле пословало се рентабилно.

Да би се ови пословни резултати наставили и у сљедећем периоду, потребно је уложити максималне напоре у наплати услуга од наших корисника , како из сектора правних лица и самосталних предузетника, тако и сектора домаћинства.

Примјера ради наводимо да су у току 2020. године покренуте /76 / тужби према корисницима из сектора домаћинства , или 6.907,70 КМ , на име главног дуга и 7.600,00 КМ , на име уплаћених судских такси, како би Суд примио предмете.

У 2020.г. није било утуживања правних лица и самосталних предузетника због пандемије вируса „ корона “, а разлог је престанак обављања дјелатности појединих категорија корисника наших услуга.

Процент наплате наших услуга у 2020. години је износио око 80 %.

Навешћемо неке ставке из Биланса стања , гдје се види финансијски положај , односно , стање имовине , обавеза и капитала Друштва.

- Нето вриједност некретнина и опреме износи :	811.496 КМ
- Текућа или обртна средства Друштва износе:	854.385 КМ
- Од тога су :	
- Залихе материјала	16.012 КМ
- Потраживања од купаца :	553.152 КМ
- Готовина	285.221 КМ
- Капитал Друштва износи :	970.212 КМ
- Укупне обавезе:	695.669 КМ
- Укупна пословна актива и пасива 2020. износе :	1.665.881 КМ

Стављајући у однос текућа или обртна средства и краткорочне обавезе, могу се израчунати показатељи ликвидности, и она је у овом периоду била задовољавајућа. Дакле, са расположивим средствима су се могле измирити све пристигле текуће обавезе.

Посматрано на дужи рок , Друштво обезбјеђује задовољавајући степен финансијске стабилности и сигурности .

Навешћемо значајније догађаје који су се десили у 2020. години :

- Догађај који је из темеља пореметио пословање Друштва и животе свих нас био је , пандемија вируса „ корона “.Наиме , од 17.марта до 30.04.2020. одлуком Владе , односно Кризног штаба , из превентивних разлога , престају са радом поједини корисници наших услуга , а то су :
- Хотели, мотели , ресторани , кафане ;

- Свадебни салони ;
- Кладионице, забавни салони и игре на срећу ;
- Бутици одјеће и обуће ;
- Фризерски салони , салони љепоте, фитнес центри, стоматолошке ординације ;
- Пијаца и јавни WC су потпуно престали са радом ;
- Смањене су ванредне туре одвоза комуналног и другог отпада, као и туре питке воде.
- Укупан број корисника наших услуга у марту 2020. је био (660) да би у априлу 2020.г. тај број био (385) или 58 % мање, што је резултирало и мање фактурисање у марту и априлу, чак и мају и јуну 2020.
- Смањен је број долазака на посао административног особља и сведен је на ограничен број појединим секторима, почев од Рачуноводствене службе, Наплатне службе, благајне и Правне службе. Производно особље је радило пуним капацитетом.
- Ипак морало се прибјећи одређеним рестрикцијама у погледу смањења трошкова зарада упослених за одређени период , док се не искристалише ситуација.
- Извршена је ревизија финансијских извјештаја за 2019. годину , и дато је **позитивно мишљење**,
- Извршено је инвестирање у набавку нове опреме и возила , као и поправку већ постојеће, да би се унаприједио производни процес ,

Дакле, **укупно инвестирање у 2020. години** , у набавку опреме , као и додатна улагања у реконструкцију исте , су износила : **356.444 КМ са ПДВ-ом.**

02.04.2020. године добили смо донације у виду полуподземних контејнера , од компаније АЛГЕРИНА из Новог Сада, и то :

1 полуподземни контејнер од 5 м3- Molok Domino

2 полуподземна контејнера од 5 м3 – Molok CClassic.

08.09.2020. добили смо донацију од Данске , и то :

- 84 контејнера од 400 литара и

- 80 контејнера од 600 литара.

23.11.2020. добили смо донацију од Данске, и то :

- 114 контејнера од 800 литара и

- 143 контејнера (77 ком од 600 литара и 66 конт. Од 800 литара).

Дакле, укупне донације у 2020. години су износиле : = 46.199,22 КМ.

- Аплицирали смо у септембру 2019. на конкурс објављен од стране Фонда , чија је намјена додјела средстава у суфинансирању пројеката на заштити животне средине. Назив пројекта је „ **за љепше и чистије Требиње** “. Вриједност Пројекта је била 242.857,14 КМ , са властитим учешћем од 30 % и средствима Фонда од 70 %.У децембру 2019.године саопштено нам је да су , од стране Фонда за заштиту животне средине и енергетску ефикасност РС из Бања Луке , одобрена средства у износу од **110.000,00 КМ**. Потписан је и Уговор, који треба да се реализује до краја јуна 2020. године. Међутим, средства по овом Уговору су нам пребачена почетком новембра 2020. године. Из одобрених средстава смо набавили Булдожер, једно специјално радно возило и полуподземне контејнере.
- Вршени су радови (земљани, грађевински и браварски) на излијевању подлога и монтажи боксова у којима ће се налазити контејнери .

Наше Друштво је у 2020. године аплицирало на јавни позив од стране ЈУ Завода за запошљавање Републике Српске, Пале, за коришћење средстава :

- за запошљавање једног приправника из циљне групе, односно популације ;
- за запошљавање 2 радника из руралних подручја ;
- Програм запошљавања Рома, примљен један радник.

С обзиром на специфичности дјелатности коју обављамо, Друштво треба да обезбиједи адекватну заштиту запослених радника , и то организовањем систематских прегледа и набавком адекватне опреме за поједине ризичне послове. Тренутно је запослено **86 радника**, у сљедећим пословним јединицама :

- у ПЈ „ Чистоћа “ - 20 радника,
- у ПЈ „ Зеленило “ - 8 радника ,
- у ПЈ „ Гробље “ - 5 радника,
- у ПЈ „ Механизација –Гараже -12 радника ,
- У ПЈ депонија „ Ободина “ - 6 радника,
- у ПЈ Азил - 3 радника и
- у ПЈ „ Економски послови “ - 32 радника .

Пословна јединица „ Чистоћа “ је ангажована у одржавању јавне хигијене .

Активности у 2020. години су биле сљедеће :

- **Ручно чишћење јавних саобраћајних површина** (градске улице, тротоари, тргови, пјешачке стазе, мостови , јавна паркиралишта и сл.) урађено је на површини од : **6.536.190 м2** ;
- **Машинско чишћење јавних саобраћајних површина** (градске улице , тротоари, паркиралишта, тргови , пјешачке стазе) урађено је на површини од : **1.640.258 м2** ;
- **Прање јавних саобраћајних површина** – дневно и ноћно прање улица , тргова стаза , фонтана и чесми , урађено је на површини од : **1.701.252 м2** ;
- Радила се на **чишћењу тротоара и улица од сњежних наноса**, и то на површини од 3100 м2, у ужем дијелу Града, и утрошено је 15 сати рада радника на посипању абразивног материјала ;
- Урађени су и многи послови **по налогу** Одјељења за стамбено – комуналне послове, а односили су се на : кошење прилазних путева у Град, чишћење и уклањање дивљих депонија , уклањање угинулих животиња, разне ванредне активности поводом бројних културних , спортских и других манифестација, поводом славе Града, које нису обухваћене свакодневним редовним одржавањем. Значи , у таквим приликама било је појачано чишћење прије и после завршетка „ догађаја “.
- Уз помоћ возила из ПЈ „ Механизација “ , ова служба учествује у акцијама чишћења Града и приградских насеља, на одређеним пунктовима , гдје се сакупља разни отпад из башта, дворишта кућа и сл.
- Због повећања активности у градској чистоћи, поготово у љетњем периоду, уведена је и друга смјена. Будући да велики број туриста пристиже из ближег и даљег окружења , повећава се количина комуналног отпада, па је неопходно додатно сакупљање и одвоз комуналног отпада на градску депонију.
- Чистоћа у граду је на завидном нивоу, а томе иде у прилог и чињеница да важимо као један од најљепших градова у региону.
- Недостатак у обављању послова чишћења је бука изазвана од дувача, и то у ужем дијелу Града, повећана прашина, који кваре лијепу слику Града као и одмор посјетиоцима и гостима у оближњим дестинацијама. Рјешење је у куповини бешумних електричних дувача, јнајмање два са јачом снагом.

У пословној јединици „ Зеленило “

навешћемо преглед најважијих послова одрађених у 2020., а то су :

- Укупно је **покошена површина од 1.051.164 м2**, уз редовно одржавање и реконструкцију травњака у насељима , парковима, острвима уз саобраћајнице, из нама непознатих разлога , ова активност није наведена у тендеру и поред великог обима послова у току године ;

- Редовно одржавање травњака , чишћење , обнова и засијавање нових обухвата површину од **602.311 м2** ;
- Акцент у 2020. години је био на кошењу, чишћењу и одржавању зелених површинау **Градском парку**, као симболу Града и оазе за одмор ;
- На 20.000 м2 зелене површине инсталиран је најсавременији систем за наводњавање, што захтијева свакодневно одржавање и додатни рад радника на одржавању. Примјера ради наводимо, да се Градски парк 30 пута коси у току године, а по тендеру би требало 12 пута . Прихрана се врши 3 пута ,уз свакодневно залијевање , а по тендеру те активности нису наведене , а радимо их без накнаде.
- Напомињемо да је у парку фирма ЕМTelekro из Брчког вршила поправке на прскалицама и уградњи нових распрскивача (40) , конектора и цријева тлачног , у износу од 3.003 КМ ;
- **Хемијска заштита** и активности , једна од битних ставки у тендеру ,третира се на 159 стабала платана, а по тендеру се призна 75 стабала ;
- Број садница кестена , липе и декоративних стабала који се одржавају и третирају је реално 1491, а по тендеру се призна 150 стабала ;
- Број декоративних садница (255) захтијева третирање најмање 5 пута, а по тендеру је одобрено једанпут ;
- У 2020. години је укупно посађено (695) различитих садница, и то (155) стабала и (200) грмова и (340) перена, значи знатно више него што је по тендеру (35-стабала и 32 грма);
- У Градском парку је посађено (32) стабала и (20) грмова. На острвима у центру Града је посађено (340) перена;
- У 2020. години су се вршиле активности **орезивања дрвореда садница, издизање и прорјеђивање крошњи дрвореда** , на територији цијелог Града. Коришћена је аутодизалица ;
- Значајна ставка у пословању односи се на редовно одржавање система „ **техничке воде** “, која је у ранијим годинама била редовна ставка у тендеру, а сада је избачена из тендера ;
- **Садња сезонског цвијећа (јесења и прољећна)**, украшавање Града за славу у износу од (40.384) комада ;
- Обављају се послови редовног **одржавања ружичњака , садница, живе ограде** **орезивање стабала , окопавање , прихрана и слично;**
- Обављају се послови **уклањања сувих и болесних стабала .**

У 2019. години, планирано је постављање, у ужем дијелу Града , система „ **кап по кап** “, што је дјелимично и урађено у 2020. години , на појединим „ острвима „ у ужем центру Града и прскалице на Цвјетном тргу.

У наставку овог Извјештаја презентујемо неке догађаје који су се десили или ће се реализовати у наредном периоду, а то су :

- У децембру 2020.г. Фонд за заштиту животне средине и енергетску ефикасност Републике Српске, Бања Лука објавио је Јавни конкурс за додјељивање средстава за суфинансирање програма и пројеката из области заштите животне средине, за 2020. годину.

Стручно особље Друштва је сачинило пројекат под називом „ за љепше и чистије Требиње- фаза 2. “. Вриједност Пројекта је 232.850,00 КМ , 30% властито учешће и 70 % средства Фонда. Сва потребна документација је послата 18.01.2021.г. У пројекту смо навели потребу за додатном куповином полуподземних контејнера (10 комада) ; контејнера од 1,1 м3 (100 комада), као и набавку специјалног возила.

- Очекује се да Град објави **тендер за 2021. годину** ,који се односи на Чистоћу, Депонију, Азил и Зеленило.
- У току 2021. године ревизорска кућа „ Пословни информатор- ревизија “ д.о.о. са Пала ће извршити ревизију финансијских извјештаја за 2020. годину, према закљученом уговору.
- У наредном периоду у Граду Требињу планирају се бројни инвестициони пројекти, гдје Комунално а.д. види шансу у конкурисању за добијање послова око одржавања чистоће, као и одржавања или креирања нових зелених површина, зашто имамо потребан профил стручњака.
- потребно је обезбиједити све услове како би се отпад исправно одлагао и по могућности сортирао и рециклирао.
- Стручна служба у Друштву ће се ангажовати око праћења конкурса , који се углавном односе на финансирање пројеката чији је мото „ очување здраве животне средине “. Потребно је обилазити и окружење и упознавати се са начином рада предузећа чија је дјелатност слична нашој. Треба тражити и адекватну опрему за обављање дјелатности.- Потребно је пратити преко интернета достигнућа у начину одлагања и управљања комуналним отпадом. Упућивати молбе за донацију одговарајуће опреме, а све у циљу унапређења производног процеса.
- Млађи кадар из предузећа би се требао ангажовати максимално на изради пројеката , који би могли бити реализовани у блиској будућности. Значи, треба увијек имати на располагању списак потреба и списак понуђених пројеката.

Развојна политика Друштва не може се проводити без улагања одређеног износа финансијских средстава. У наредном периоду наставиће се активности , започете у 2020. години, у погледу постављања одређеног броја контејнера за одлагање разних врста отпада, стакло, папир и пластика , који ће се послије адекватно сортирати и даље обрађивати или продавати. Планира се инвестирање у санацију депоније „ Ободина“. Све те активности су неопходне , јер количина отпада стално расте, а капацитет постојеће депоније од 103.000 м3 несабијеног отпада је већ одавно попуњен.

Према уговору број : 11-122-73/22308 од 18.07.2008. године, нашем предузећу је од стране СО Требиње повјерено одржавање градске депоније „ Ободина “, на период од 4 године. С обзиром на чињеницу да је 09.08.2012. године истекао уговор, накнадно је потписан Анекс уговора број : 11-122-73-1/08, којим је продужено управљање до 31.12.2012. године. Затим је 07.02.2013. године са Градом закључен и Анекс 2 уговора број : 11-122-73-2/08, којим се продужава управљање градском депонијом на одређено вријеме, док се на други начин не ријеша то питање.

У фебруару 2012. године, закључен је са Општином Требиње уговор број : 11-122-27/2012, а односи се на одржавање азила – прихватилишта за незбринуте псе , на локалитету „ Ободина “, којим се Општина Требиње обавезује да рефундира све трошкове настале постојањем тог објекта. Тај уговор је продужен и у 2020. години.

Намјера Града је била да се изврши санација постојеће депоније или формирање нове касете депоније. Један од предуслова је био да се добије „ еколошка дозвола “ од стране Министарства за просторно уређење, грађевинарство и екологију Бања Лука.

АД „ Комунално “ Требиње је у марту 2019. године од надлежног Министарста добило Рјешење , односно ДОЗВОЛУ за управљање отпадом , за дјелатност сакупљања и транспорта комуналног отпада, до његовог коначног одлагања. Обавеза АД „ Комунално “ је да до 31.12.2021.г. надлежном Министарству достави Програм мјера са динамиком прилагођавања рада депоније у складу са Законом о управљању отпадом, односно са урађеним активностима.

У том погледу , највише се отишло у активностима прикупљања папира. Постављене су картонске кутије у већини Јавних установа , за одлагање папира. Посједујемо вертикалну пресу за сабијање папира. Продате су одређене количине , али то није ни близу планираних количина.

АД „ Комунално “ је појачало број постављених контејнера на одређеним локалитетима у градским и приградским подручјима. Проблематика „ дивљих

депонија “ и поред повећаног броја контејнера је и даље присутна. Одређене мјере треба да предузму и инспекцијски органи.

АД „ Комунално “ Требиње врши без икакве накнаде и одвоз кабастог отпада, по позиву или према обавјештењу од стране Управе , кад ће се исти сакупљаати и одвозити.

АД „ Комунално “ Требиње врши услуге одржавања јавне хигијене , као и градског зеленила, према тендеру , објављеном од стручне службе Града. Сви други послови, који нису наведени у тендеру, а тичу се „ дивљих депонија “ и „ кабастог отпада “ спадају у ванредне активности, које би нам требао надокнадити Град.

Према документу „ ЛЕАП “ (Локални еколошки акциони план) који је усвојен 18.12.2017. године („ Службени гласник Града Требиња “ број 15/17) за период 2018. - 2027. година , АД „ Комунално “ Требиње редовно доставља тражену документацију која се односи , углавном на годишњи извјештај о комуналном отпаду КОМ1. Укупна количина депонованог комуналног и другог отпада у 2020. години је износила **19.456 тона.**

Потребне су научне студије и пројекти за санацију депоније, а за то су неопходна значајна финансијска средства.

У 2020. години редовно су одржаване сједнице Управног одбора на којима су разматрани и усвојени сљедећи документи : Извјештај о реализацији Плана пословања за период 01.01. – 31.12.2020. г., као и Приједлог Плана пословања за 2021. годину.

- Менаџмент Друштва , уз сагласност Управног одбора, одазивао се на бројне хуманитарне акције које су се организовале на подручју Града Требиња, са издвојеним и уплаћеним средствима од : = 2.600,00 КМ.

И у наредном периоду , за реализацију ових пројеката, биће нам потребна подршка Управног одбора , Града, као и едукација грађанства о значају очувања еколошки здраве средине. На менаџменту Друштва је да донесе исправне пословне одлуке, како би се обезбиједио континуитет у вршењу услуга. Увијек су присутни пословни и финансијски ризици у пословању. Успјех сваког Друштва огледа се у способности контролисања тих ризика.

На основу свих наведених чињеница и података, пред АД „ Комунално “ Требиње , у будућем периоду отварају се послови широких размјера, гдје је потребна мудра

Одлука и понашање менаџмента Друштва, да се суочи са ризицима , како би се ти планирани послови почели обављати. За све те послове потребни су вријеме и новац.

Сврха овог Извјештаја је да се што објективније прикаже финансијско стање Комуналног А.Д. , проблематика у пословању, као и перспектива развоја у периоду који слиједи.

Доставити :

1 x Скупштини Града

Директор :

Милан Мандрапа дипл.прав.

